

Multi-culti documentaire

INHOUDSOPGAVE

DOCUMENTAIRE

- 3 Stappenplan documentaire
- 4 Regisseur
- 5 Producer
- 6 Cameraman/vrouw
- 7 Scenario
- 8 Script schrijven
- 10 Storyboard maken

CAMERATECHNIEKEN

- 14 Kaders
- 15 Camerastandpunt
- 16 Compositie
- 17 Technische termen
- 18 Monteren

DOCUMENTAIRE

Bij het maken van een documentaire zijn er heel veel dingen die moeten gebeuren. Daarom wordt er gewerkt in groepjes, waarbij een goede taakverdeling belangrijk is.

①

Je bedenkt waarover je een documentaire gaat maken. Probeer een onderwerp te vinden wat voor ieder groepslid interessant is.

②

Als het onderwerp duidelijk is, schrijf je op papier wat jullie willen onderzoeken en waarom. Met wie ga je contact opnemen en wat ga je vragen?

③

Vervolgens maak je een taakverdeling.

- Wie is de regisseur? (de regisseur heeft het overzicht en houdt het verhaal en de planning in de gaten en zorgt dat iedereen zijn/haar taken uitvoert)
- Wie is de cameraman/vrouw?
- Wie is de producer?

④

Nadat de taken zijn verdeeld neem je contact op met de organisatie/ personen die je nodig hebt voor de documentaire. Nb. Als het haalbaar is, kan het soms beter zijn om persoonlijk langs te gaan voor het maken van een afspraak. Per e-mail of telefoon wordt je sneller afgewimpeld.

⑤

Als de desbetreffende persoon mee wil werken aan de documentaire, kun je een afspraak maken. Overleg van te voren goed of er personen zijn die niet herkenbaar in beeld willen, of dat er andere zaken zijn die niet in beeld mogen.

⑥

Misschien is het mogelijk om van te voren een keer te kijken op de locatie waar je gaat filmen, zorg er anders voor dat je ruim op tijd op de locatie bent, zodat je goed kan kijken waar en wat je precies gaat filmen.

⑦

Als alles gefilmd is, vergeet niet de personen die mee hebben gewerkt uit te nodigen voor de filmavond.

REGISSEUR

Een filmregisseur is de persoon die verantwoordelijk is voor de totale uitvoering van een filmproject. De regisseur zal altijd een producent naast zich hebben die er voor zorgt dat de juiste mensen en de juiste spullen op de locatie zijn.

①

Als het onderwerp van de documentaire duidelijk is, zorg je er als regisseur voor dat alles ook helemaal helder is voor de cameraman en de producer.

②

Zorg ervoor dat duidelijk is hoe de desbetreffende personen in beeld worden gebracht. (gebruik hiervoor de reader over cameratechnieken) Schrijf dit ook op in de vorm van een story-board.

③

Bedenk welke informatie je te weten wil komen. Bespreek met de cameraman en de producent waarop in de film de nadruk moet komen te liggen.

④

Eenmaal op de locatie, houd je als regisseur het draiboek en het storyboard in de gaten en stuurt de producer en de cameraman aan. Als je als regisseur zelf het interview afneemt, zorg dan dat de producer jouw taak zo lang kan overnemen.

⑤

Let erop dat de cameraman genoeg materiaal opneemt en dat hij/zij genoeg tijd heeft om de camera goed op te stellen en het kader te bepalen.

⑥

Als alles gefilmd is, kijk dan rond of er misschien nog extra beelden zijn die gefilmd kunnen worden. Deze kunnen later misschien tussen de interviews worden gemonteerd.

⑦

Als alles gefilmd is, vergeet niet de personen die mee hebben gewerkt uit te nodigen voor de filmavond.

PRODUCER

De producer is de rechterhand van de regisseur en zorgt dat de juiste mensen en spullen op de juiste locatie zijn. De producer zorgt er ook voor dat afspraken met de betrokken personen worden gemaakt.

①

Zodra je weet waar de documentaire over gaat, ga je over tot het maken van een plan van aanpak. Wie ga je bellen? En hoe zorg je ervoor dat je de juiste informatie krijgt? Wanneer heb je tijd om een afspraak te maken?

②

Zijn er personen of dingen die niet in beeld mogen komen? Noteer dit en bespreek het met de cameraman en de regisseur.

③

Hoe ga je naar de desbetreffende locatie? Als je een camera of statief wilt lenen van school, reserveer deze dan op tijd. Hoeveel wil je filmen? Heb je daarvoor een extra geheugenkaart en batterijen nodig? Reserveer dit ook.

④

Wanneer je gaat filmen, zorg dat je het draaiboek (plan van aanpak) bij je hebt. Als je iemand gaat interviewen, zorg dan dat je het interview ook uitgeprint bij je hebt. Neem ook een uitnodiging mee voor de culturele avond

⑤

Eenmaal aangekomen op de locatie werk je samen met de cameraman om alles zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Denk aan het verplaatsen van objecten die afleiden van hetgeen je wilt filmen, of juist het toevoegen van objecten om het beeld interessanter te maken.

⑥

Als alles gefilmd is, vergeet niet de personen die mee hebben gewerkt uit te nodigen voor de filmavond.

CAMERAMAN/VROUW

Een cameraman (-vrouw) is iemand die een film- of videocamera bedient. Het is de taak van de cameraman het materiaal zo te filmen dat de editor (degene die de film monteert) op veel plaatsen kan knippen, zodat hij of zij veel vrijheid heeft bij het monteren van de film.

①

Het is belangrijk dat je als cameraman weet wat er gefilmd moet worden en hoe je dit het beste in beeld kan brengen (zie reader over cameratechnieken).

②

Zorg ervoor dat wanneer je gaat filmen, de batterij van de camera opgeladen is. (en neem een statief mee) Vergeet ook niet om het geluid te testen.

③

Houd rekening met het licht. Als je buiten gaat filmen, let er op dat je niet tegen de zon in filmt, maar laat ook de personen die je filmt niet tegen de zon inkijken (anders hebben ze van die dichtgeknepen ogen). De zon kun je dus het beste van opzij laten komen. Als je binnen gaat filmen, zorg er dan voor dat er genoeg licht is. Zoek desnoods een andere ruimte

④

Neem voor en na het te filmen moment altijd een paar seconden extra op. Dit zorgt tijdens de montage voor meer ruimte. dus bij een interview laat je de camera een paar seconden draaien, voordat de vragen worden gesteld.

⑤

Maak tussendoor ook opnames van de omgeving en bijvoorbeeld details van iemands gezicht of handen. Tijdens de montage kun je de beelden dan wat meer laten afwisselen, zodat de film interessanter wordt om naar te kijken.

⑥

Het is verstandig om de beelden 2 keer op te nemen. Een interview kun je bijvoorbeeld twee keer vanuit een ander standpunt filmen. Zo heb je uiteindelijk meer materiaal om uit te kiezen tijdens de montage. En bij twijfel altijd het shot opnieuw filmen

⑦

Vraag aan de regisseur of alles gefilmd is wat gefilmd moest worden.

⑧

Zet het gefilmde materiaal meteen op je computer, voordat je de camera inlevert. Zorg dat al het gefilmde materiaal zowel op je eigen computer staat als op die van je groepsgenoten. Mocht er iemand ziek zijn, kan de rest verder.

SCRIPT SCHRIJVEN

Voor elke film wordt een script geschreven. Bij een documentaire hangt veel van wat je filmt af van wat je op locatie tegenkomt. Toch kun je door van te voren onderzoek te doen en vragen te stellen een hoop informatie verzamelen, waardoor je toch een script kunt schrijven. Hieronder een voorbeeld.

①

Allereerst bedenk je een onderwerp. Zodra je dat duidelijk hebt en je weet wat je wilt laten zien ga je beginnen met het schrijven van een script. Een script is een korte samenvatting van de film. Wat gebeurt er en wat gebeurt er daarna? etc

②

Als het script geschreven is, ga je het verder uitwerken in een shotlist. Een shotlist is het verhaal, maar dan opgedeeld in scènes en shots. Per scène beschrijf je wat er gebeurt. En elke keer wanneer de camera wordt verplaatst spreek je van een shot.

③

Per shot omschrijf je wat er gefilmd wordt en hoe dit in beeld moet worden gebracht. Door dit van te voren te bedenken, scheelt het tijd tijdens het filmen en weet je precies hoe je alles uiteindelijk moet monteren.

④

Hieronder staat een voorbeeld van hoe je een shotlist maakt.

Scene 1

- shot 1: Een auto komt aanrijden vanaf de dijk. (totaalshot, horizon in midden van het beeld)
- shot 2: De bestuurder zingt mee met de radio (over shoulder shot)
- shot 3: De auto komt de oprit oprijden en stopt voor de camera (totaalshot naar medium-shot)

Scene 2

- shot 1: Persoon roert in zijn kopje koffie (close-up, focus op ronddraaiende lepel)
- shot 2: Persoon kijkt op (close-up, focus op ogen)
- shot 3: Persoon kijkt op (medium-shot, persoon + kopje in beeld)
- shot 4: Deurklink gaat naar beneden (close-up, focus op deurkruk)
- shot 5: Deur gaat open (totaal shot, muur + deur in beeld)
- shot 6: Persoon komt binnen (totaal shot, volledige kamer in beeld met beide personen.)

Scene 3

- shot 1: De dijk is verlaten (totaal-shot, horizon in het midden van het beeld)
- shot 2: Er waaien bladeren over de weg (medium-shot)

etc.

STORYBOARD MAKEN

Naast een script en een shotlist, wordt er voor de meeste films ook gebruik gemaakt van een story-board. Een story-board bestaat uit tekeningen of foto's die per shot laten zien hoe een onderwerp in beeld moet worden gebracht.

①

Pak de shotlist erbij.

Boven het eerste vakje zet je 1.1

Dit betekent scene 1, shot 1.

Vervolgens teken je hoe de cameraman dit fragment in beeld moet brengen.

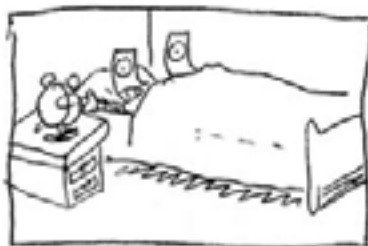
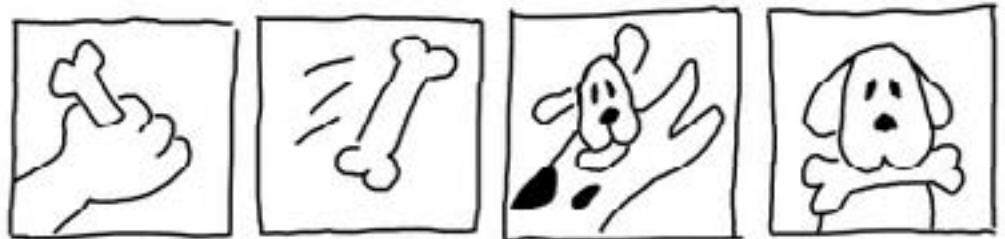
Boven het volgende vakje zet je 1.2) scene 1, shot 2) etc.

②

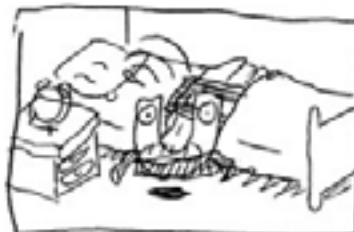
De tekeningen mogen heel schema-tisch, als het voor iedereen (en vooral de cameraman) maar duidelijk is hoe het gefilmd moet worden. Onder de tekeningen is ruimte om te vertellen wat er gebeurt in het shot.

③

Een aantal voorbeelden van story-boards:

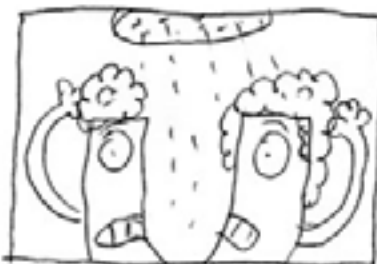
zoomt uit.
wekker kijken

springt uit bed
onmogelijk normale pyjama dan
pyjama stuk heeft achter.

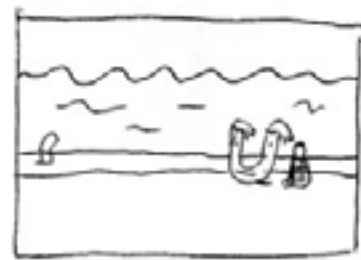
weg sprinten
wolkjes

heftisch douchen

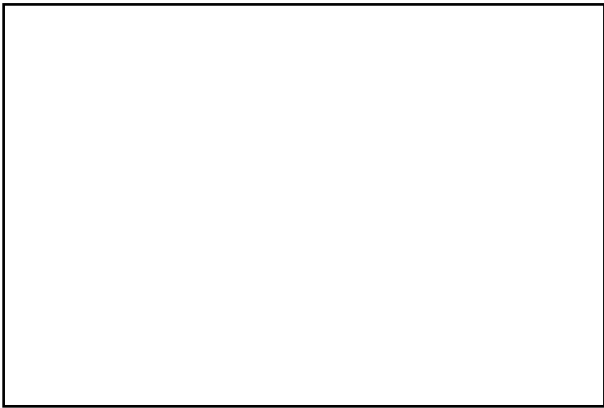

heftisch ontbijten
(andere oog lost de knoop)

aan de kade staat een
andere u te wachten.

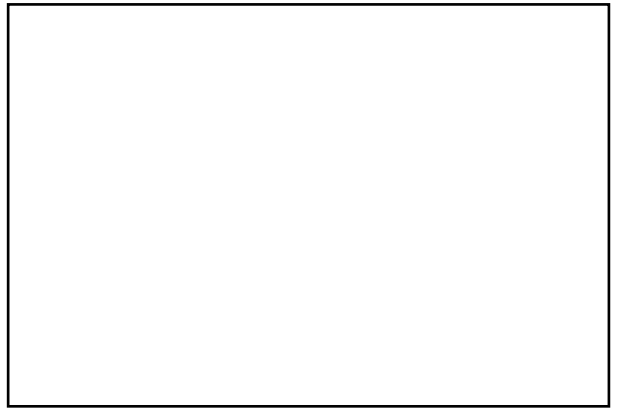
STORYBOARD

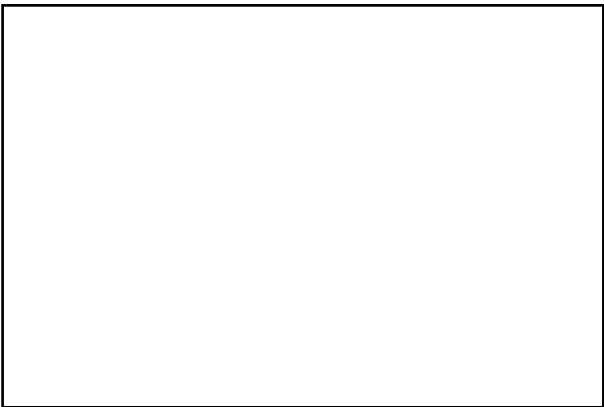

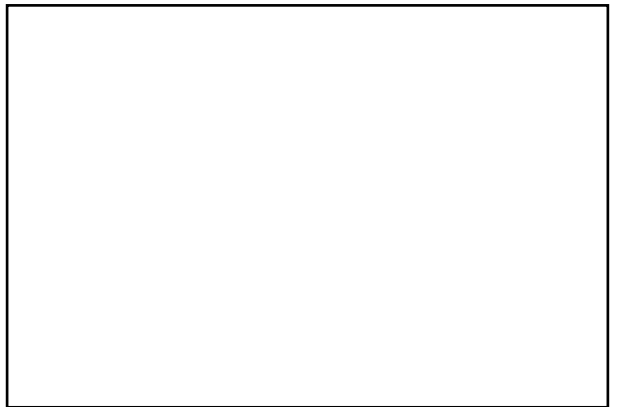

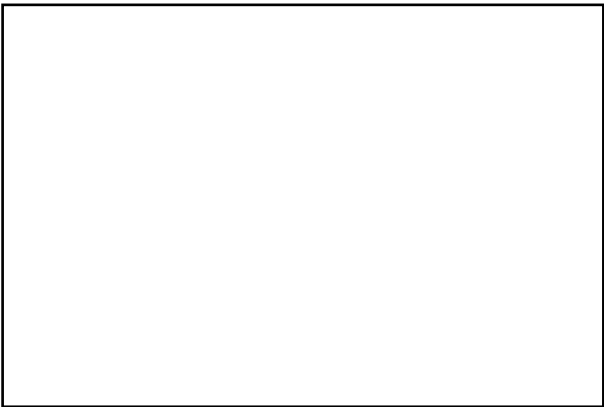

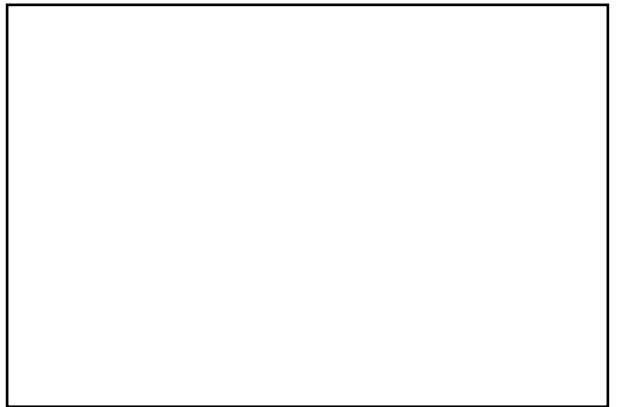

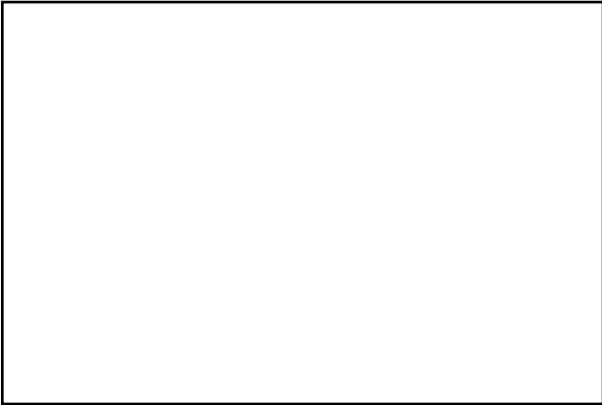

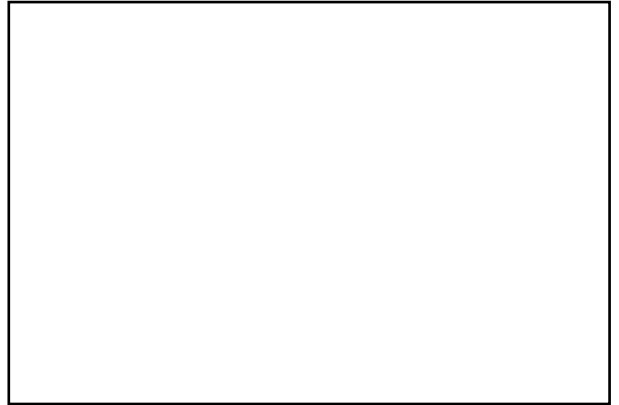
STORYBOARD

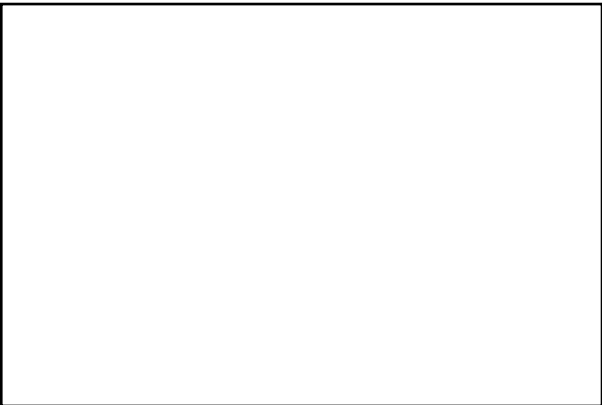

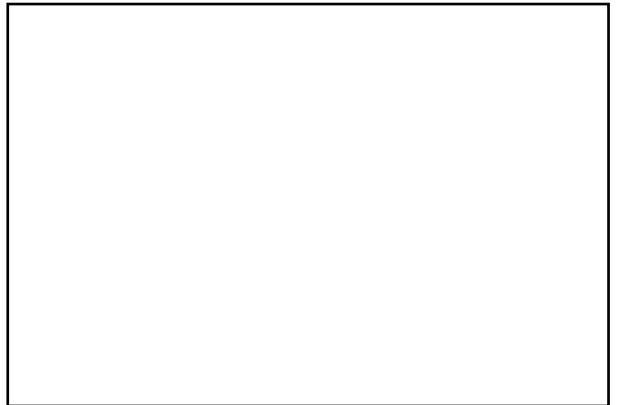

---

camera technieken

Kaders

Totaal shot

In een totaal-shot is het personage of een object volledig in beeld. Doordat de camera op afstand staat, wordt ook de omgeving van het personage en/of object duidelijk.

Medium shot

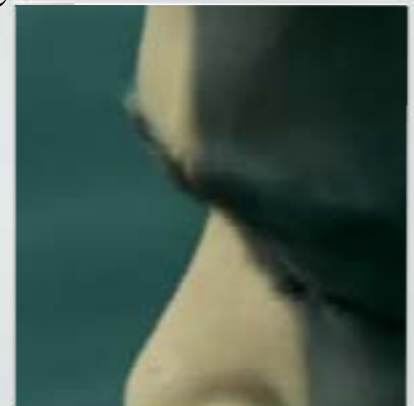
In een medium-shot is het personage vanaf het hoofd tot halverwege zijn/haar middel in beeld. Een medium-shot wordt bijvoorbeeld gebruikt wanneer de nadruk moet worden gelegd op wat het personage te vertellen heeft.

close-up

Een close-up is een foto- of video-opname waarbij de camera dichtbij het object of personage is geplaatst. De close-up schept een gevoel van betrokkenheid bij de kijker, in tegenstelling tot een medium-shot of een totaal-shot, waarbij de kijker meer op afstand wordt gehouden.

extreme close-up

Er wordt gesproken van een extreme close-up wanneer er heel erg wordt ingezoomd op details. Een extreme close-up wordt gebruikt wanneer de aandacht moet worden gevestigd op bijvoorbeeld een knippering van de ogen.

Kaders

En profiel

Wanneer iemand van de zijkant wordt gefilmd, noem je dat 'en profiel'. Vaak wordt het gebruikt wanneer twee mensen een gesprek voeren met elkaar. Of om te laten zien dat het personage aan het nadenken is.

Over the shoulder

De camera staat achter het personage en kijkt 'over de schouder' mee naar wat er voor hem of haar gebeurt.

Point of view

De kijker kijkt met de kijkrichting van de hoofdpersoon mee en geeft op deze manier de beleving van de hoofdpersoon weer.

Cut away

Een shot van iets anders dan het onderwerp of de hoofdpersoon. Kan bijvoorbeeld als overgang gebruikt worden tussen een actie-shot en een interview. Ook worden dit soort beelden vaak gebruikt om wat meer rust in de film te creëren.

Camera standpunt

kikvorspectief

Hierbij wordt er gefilmd vanuit het standpunt van een kikker. De camera staat laag. Objecten worden groter. Personen gefilmd vanuit dit standpunt krijgen al gauw een dominante uitstraling.

ooghoogteperspectief

Dit is het meest neutrale standpunt om vanuit te filmen. Het laat situaties zien zoals ze zijn. Mensen die vanuit dit standpunt worden gefilmd, worden niet vooraf in een bepaalde rol gedrukt.

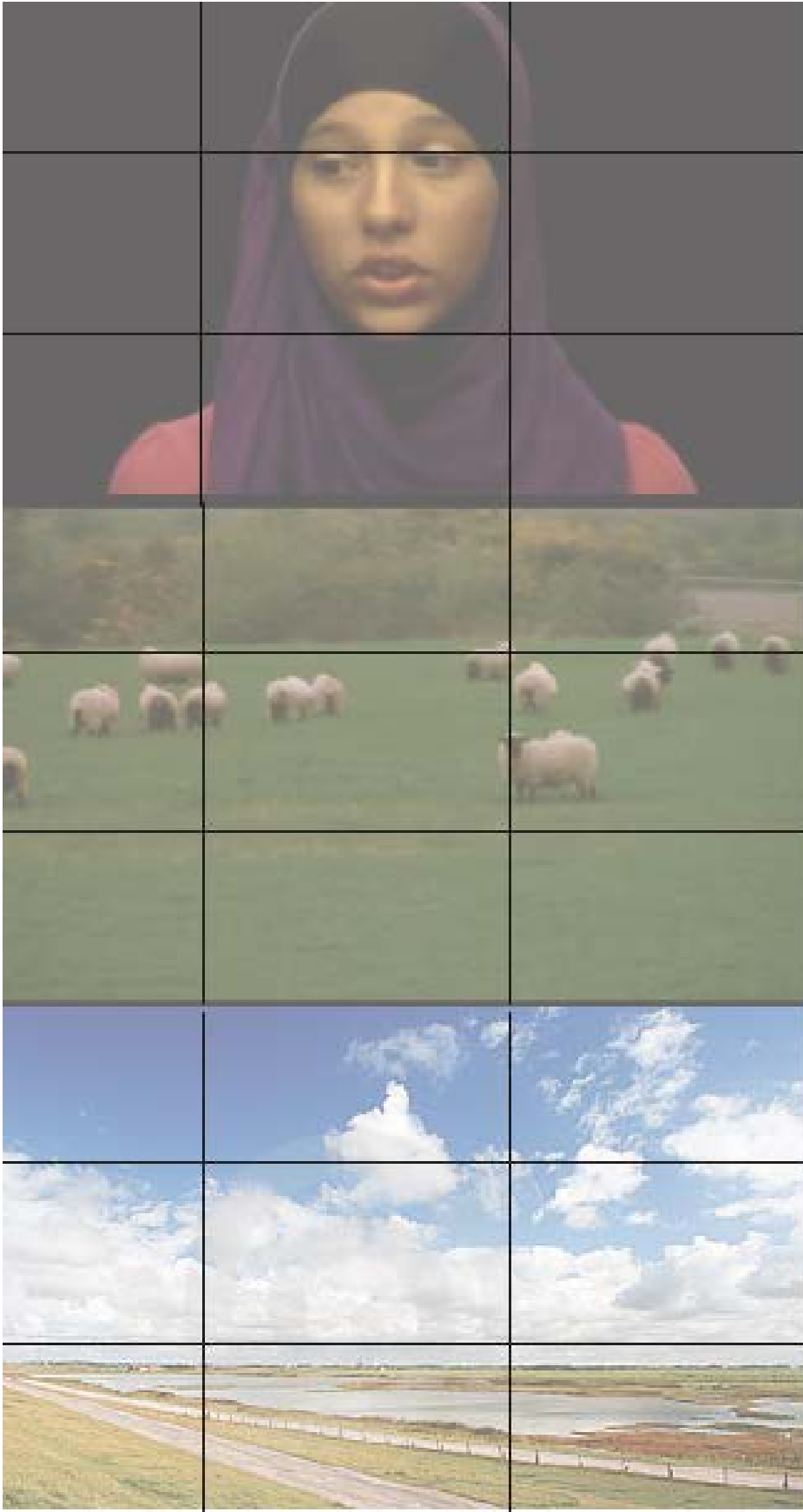

vogelperspectief

Hierbij wordt er gefilmd vanuit het standpunt van een vogel. De camera staat hoog, waardoor objecten kleiner worden.

Compositie

Het bepalen van een compositie binnen film en fotografie, wordt ook wel kaderen genoemd. Het plaatsen van een beeld binnen een kader. Er zijn een aantal richtlijnen opgesteld die je kunt gebruiken. Die richtlijnen zijn gebaseerd op hoe mensen informatie lezen uit beelden. Door je hier zoveel mogelijk aan te houden, voorkom je dat de aandacht uit gaat naar de verkeerde punten.

interview

Wanneer je een persoon interviewt, verdeel het beeldscherm van de camera denkbeeldig in 9 vlakken en zorg dat de ogen zich ongeveer op 2/3 van het beeld bevinden.

horizon

Wanneer de nadruk op het landschap moet komen te liggen, zorg er dan voor dat het landschap 2/3 van het beeld inneemt. De horizon komt ongeveer op de bovenste horizontale lijn te liggen.

horizon lucht

Wanneer de nadruk op de lucht moet komen te liggen in een landschaps-shot, zorg dat dat de lucht 2/3 van het beeld inneemt. De horizon komt ongeveer op de onderste horizontale lijn te liggen.

Technische termen

pan

Een pan is een horizontale camerabeweging, waarbij de camera beweegt van links naar rechts of andersom. Een pan wordt vaak gebruikt om een omgeving weer te geven.

tilt

Een tilt is een verticale camerabeweging, waarbij de camera van boven naar beneden beweegt of andersom. Dit kan worden gebruikt om de hoogte van bijvoorbeeld een gebouw weer te geven, of om een persoon te introduceren.

zoom

Door gebruik te maken van de zoomfunctie op de camera kan de nadruk worden gelegd op details (close-up). Maar beter is om de camera dichterbij te plaatsen, omdat de kleinste bewegingen worden uitvergroot wanneer de camera ingezoomd staat.

Continuïteit

continuïteit is eigenlijk niets meer dan heel goed op details letten in je film. Beelden moeten naadloos in elkaar overlopen en dit is nog best lastig. De meeste fouten in de continuïteit ontstaan door verandering in het weer, kleding, houding en uiterlijk van personen. Voorbeelden zijn shots van een dialoog, waarin de tegenspeler van de acteur na de shotwisseling opeens een pet op heeft, zijn jas open heeft of zelfs een andere kapsel heeft.

Een scène lijkt een aaneensluitend geheel, maar opnames van de verschillende shots kunnen op verschillende momenten hebben plaatsgevonden. In uiterste gevallen kunnen hier weken tussen zitten. Als je dus buiten wilt filmen, zorg dan dat je dit zoveel mogelijk op dezelfde dag filmt. Een andere manier om dit op te lossen is door duidelijk te maken dat het om verschillende dagen gaat.

MONTEREN

De documentaire wordt gemonteerd in Windows Movie Maker. Nu is het belangrijk dat je van alle fragmenten een logisch en helder verhaal maakt waarmee je de kijker iets kan vertellen.

①

Als je de beelden hebt geïmporteerd, kun je een begin maken met de montage. Zet eerst alle beelden ruw achter elkaar.

②

Nu ga je de stukken van de fragmenten afknippen die je niet wilt gebruiken. Ook dit is nog ruw

③

Als er geluidsfragmenten zijn die je niet wilt gebruiken, knip deze dan ook weg.

④

wil je gebruik maken van muziek onder je film, zet deze dan ook ongeveer op de juiste plek.

De volgorde van de beelden is nu bepaald, ook is bepaald waar muziek moet komen en waar het originele geluid van de videobeelden te horen blijft. Dan kun je nu finetunen.

⑤

Nu ga je nog een keer kritisch langs alle videofragmenten. Sommige fragmenten moeten misschien iets langer duren, of juist korter. Moeten er stukken versneld worden of juist vertraagd? Pas dit ook aan. Neem hierin ook het geluid mee.

⑥

Ga na of alle gesproken teksten goed te verstaan zijn. Vraag ook om de mening van iemand buiten je groepje. Maak eventueel gebruik van ondertiteling.

⑦

Zijn bepaalde geluidsfragmenten echt niet bruikbaar of heeft de film op bepaalde punten extra informatie nodig? Dan kun je kiezen voor een voice-over.

⑧

Tot slot moet de film nog worden voorzien van een begin/titel en een einde/aftiteling. Hierin noem je de personen die hebben meegewerkt.

